

Fővárosi Ítéltábla
mint másodfokú bíróság
1.Mf.31.164/2024/8.

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság az ügyvédi iroda1 (Cím25.; ügyintéző: dr. Ikanov Gábor ügyvéd) által képviselt **Felperes1** (Cím2.) **felperesnek**, a képviselő2 (cím24.; ügyintéző: dr. Szalai Tóth Katalin ügyvéd) által képviselt **alperes1** (cím1) **alperes** ellen, kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 11.M.70.970/2021/120. számú ítélete ellen, a felperes 123. sorszámú fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 177.800 forint (százhetvenhétezer-nyolcszáz) forint másodfokú perköltséget.

A perben felmerült fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás

[1] Az alperes a vasútvonallon az egyéb érdekelt2 alvállalkozójaként végzett földmunkákat egy hároméves munkaprogram (projekt) keretében. A felperes 2019. március 13. napjától állt az alperes alkalmazásában határozatlan idejű munkaviszonyban teljes munkaidőben építőipari segédmunkás munkakörben. A belépésekor munkavédelmi oktatásban részesült, majd egy a munkaterületen bekövetkezett baleset okán 2019. július 4. napján egy rendkívüli munkavédelmi oktatáson is részt vett. Az oktatást a fővállalkozó külsős munkavédelmi megbízottja tartotta, amelynek során kitért arra, hogy miként kell

megközelíteni a munkagépeket. Az alapvető szabály az volt, hogy amikor a munkagép áll, akkor 10 méterre nem lehetett megközelíteni, ide nem értve a gép kezelőjét. Abban az esetben pedig, ha a munkagép mozgott, ennél nagyobb, fokozottabb körültekintés volt az elvárt. A felperes az oktatáson való részvételét aláírásával igazolta.

[2] A vasútállomásnál lévő építési területen 2019. július 26. napján helységeon a munka irányítására kijelölt személy tanú10 brigádvezető volt. A brigádvezető reggel eligazítást tartott a munkavállalóknak, köztük felperesnek, tanú4nak és tanú1nek, akik aznapra a peronfeltöltést kapták feladatba. A munka elvégzéséhez főként kézi szerszámokra volt szükség, egyedül a feladat befejezéséhez, a betöltő anyag tömörítéséhez kellett nehézgép, úgynevezett vibrohenger. A nehézgépet a fővállalkozó bérelte gépkezelővel együtt.

[3] A brigádvezető korábban észlelte, hogy a felperes és tanú4 viccelődtek és vízzel locsolták le egymást, ezért felszólította őket, hogy tartózkodjanak az ilyen magatartástól, és figyeljenek a munkára. Az alperesnél hatályban volt Munkavédelmi szabályzat 1.6. pontja kifejezetten tiltotta is az olyan magatartást, fegyelmezetlenséget, játékot, zavarást, amely a biztonságos munkavégzést akadályozza. Később a brigádvezető átment város1re egy másik munkaterületre. Távozásakor nem jelölt ki a távollétében a munka irányítására jogosult másik személyt, holott az adott projekt megvalósítására irányító Biztonsági és egészségvédelmi terv 6.3.3. pontja ezt kifejezetten előírta.

[4] tanú4 aznap 14 óra körüli időben anélkül, hogy az ehhez szükséges végzettsége és jogosultsága meglelt volna, vezette a vibrohengert. A felperes minden különösebb előzmény nélkül, hirtelen indítatásból, hátulról közelítve a vibrohenger után szaladt, majd oldalról felugrott és hideg vízzel lelocsolta tanú4t, aki ettől összerezsent és a vibrohengert akaratlanul hátramenetbe kapcsolta. A felperes megcsúszott és a lába a gép második hengere alá szorult. A felpereshez azonnal mentőt hívtak, majd a rendőrök is kikerkeztek a helyszínre, kihallgatták a felperest, tanú4t, valamint tanú1et, és az elhangzottakról rendőri jelentést vettek fel. A felperest a helyszíni ellátását követően helikopterrel kórházba szállították.

[5] A baleset bekövetkezésekor a vibrohenger megfelelő műszaki állapotban volt és rendelkezett a szükséges biztonsági és védelmi rendszerekkel. Az alperesnél hatályos kockázatértékelés és munkavédelmi szabályzat megfelelt a jogszabályi követelményeknek.

[6] A balesetről munkabaleseti jegyzőkönyv készült, melyben annyi került rögzítésre, hogy a felperes a vibrohenger alá csúszott és eltört a bal combcsontja.

[7] A felperes 2019 szeptemberében bejelentéssel élt a rendőrségen, amely alapján büntetőeljárás indult a Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Közlekedésrendészeti Osztálya előtt szám1. bü. szám alatt. Az eljárásban több tanút is meghallgattak, illetőleg szembesítésekre is sor került. Az eljárást végül bűncselekmény hiányában megszüntették.

[8] A balesettel összefüggésben a hivatal1 előtt munkavédelmi eljárás is indult, melyben kizárólag a baleseti jegyzőkönyv azon hiányosságát rótták fel az alperesnek, hogy a munkaképtelenség időtartamát nem töltötte ki megfelelően.

Kereset

[9] A felperes a keresetében 12.000.000 forint sérelemdíj, ezen összeg után kamat, 4.404.630 forint vagyoni kártérítés, költségpótló járadékok körében 2021. június 1. napjától véghatáridő nélkül ápolás és gondozás többletköltsége címén 57.780 forint/hó, háztartási és ház körüli kisegítő többletköltség címén 57.780 forint/hó, gyógyszer többletköltség címén

10.000 forint/hó, közlekedési és kísérő többletköltség címén 20.000 forint/hó, valamint jövedelempótló kártérítési járadék címén bruttó 105.892 forint/hó és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[10] Előadta, hogy 2019. július 26. napján, délután 14 óra körül éppen térdelő helyzetben szintet mért, amikor tanú4 kollégája egy vibrohengert vezetve valószínűleg figyelmetlenségből hátrafelé haladva átgurult a bal lábán. Az eljárás során mindvégig vitatta, hogy felugrott volna a vibrohengerre. Előadta, hogy a csatolt munkavédelmi oktatási íven az ő aláírása szerepel, azonban azt vitatta, hogy ténylegesen kapott volna oktatást. Ennek kapcsán előadta, hogy írástudatlan, a neve kivételével semmit sem tud leírni, olvasni pedig úgyszólván egyáltalán nem tud. Mindvégig vitatta, hogy bármilyen szabályszegő mozdulatot tett volna, a munkáját az alperes utasítása szerint végezte. Állította, hogy a munkavégzés ellenőrzése felületes volt, a baleset megtörténtekor sem tartózkodott a helyszínen a munka irányításáért felelős személy, ennek ellenére munkavégzésre utasították. Kiemelte továbbá, hogy tanú4nak semmilyen képesítése vagy jogosultsága nem volt a vibrohenger vezetésére.

[11] Álláspontja szerint az alperes nem hivatkozhatott alappal a Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 166. § (2) bekezdés b) pontjára sem, vagyis arra, hogy a felperes kizárólagos és elháríthatatlan magatartása okozta a balesetet. A bizonyítás körében a baleset tényállásával összefüggésben csatolta tanú1 saját kézzel írt nyilatkozatát, amelyet teljes bizonyító erejű magánokiratként kért figyelembe venni. Arra az esetre, ha az alperes vitatná tanú1 nyilatkozatát, vagy pedig azt, hogy az tőle származna, kérte tanú3 élettársa meghallgatását. Ezenkívül kérte, hogy a bíróság rendeljen ki igazságügyi munkavédelmi, valamint írásszakértőt.

[12] Álláspontja szerint a baleset azért következett be, mert tanú4 jogosulatlanul, szükséges engedély, képzettség nélkül végzett munkát az úthengerrel.

Ellenkérelem

[13] Az alperes az ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltség megfizetésére kötelezését kérte. Elismerte, hogy tanú4 a hengert jogosulatlanul vezette, mivel nem rendelkezett ahhoz szükséges képzettséggel. Azt sem vitatta, hogy a baleset bekövetkezésekor nem tartózkodott a munkaterületen, a munka irányításáért tanú10 brigádvezető volt a felelős, továbbá, hogy nem jelölt ki másikat, a munka irányításáért felelős személyt.

[14] Állította, hogy az egészséges és biztonságos munkavégzés érdekében elvégeztette a kockázátértékelést, munkavédelmi szabályzatot is kiadott, illetve teljeskörű munkavédelmi oktatást is tartott. Hivatkozott arra, hogy annak érdekében, hogy a felperes a rá irányadó szabályokat betartsa, nem kellett írni, olvasni tudnia, hiszen az oktatás, figyelmeztetés szóban hangzott el. Továbbá a felperes évek óta az alperesnél dolgozott, így tisztában kellett lennie azzal, hogy az egyes munkafolyamatok miként végezhetők el biztonságosan.

[15] A szakértői véleményre hivatkozással kiemelte, hogy a felperes balesete nincs közvetlen ok-okozati összefüggésben azzal, hogy a balesetben részes gépet arra jogosultsággal nem rendelkező személy vezette. Álláspontja szerint a baleset bekövetkezéséhez a felperes nyilvánvalóan súlyos szabályszegése vezetett, amellyel közvetlenül veszélyeztette a saját testi épségét. A szakértő a felperesi magatartást

kivédhetetlennek írta le, vagyis még akkor sem lett volna elhárítható, ha a munkahelyi irányító személy jelen van, s a gépet arra jogosultsággal rendelkező személy vezeti.

[16] A bizonyítás körében kérte, hogy a bíróság mellőzze a tanú1nek tulajdonított nyilatkozat figyelembevételét, egyúttal ellenezte az írásszakértő perbe vonását is.

Az elsőfokú bíróság határozata

[17] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 1.315.000 forint ügyvédi munkadíjat, 220.000 forint költségtérítést.

[18] Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a munkaviszonnyal összefüggés tényét az alperes nem vitatta, így a felperesnek külön bizonyítania nem kellett. A bíróságnak az alperes kimentés körében tett állításait kellett vizsgálnia, vagyis azt, hogy a balesetet a felperes kizárólagos és elháríthatatlan magatartása okozta-e. Az elsőfokú bíróság a felek egyező előadása, illetve a másik fél a bíróság felhívása ellenére nem vitatott tényként állapította meg, hogy tanú4 nem rendelkezett a vibrohenger vezetéséhez szükséges képzettséggel és jogosulatlanul vezette a munkagépet.

[19] A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvtv.) 64. § (1) és (4) bekezdése a munkáltató kötelezettségévé teszi a munkabalesetek kivizsgálását és a munkabaleseti jegyzőkönyv felvételét. A jelen jegyzőkönyv meglehetősen tömörséggel csupán annyit tartalmazott, hogy a felperes a vibrohenger alá csúszott és eltört a combcsontja, így a jegyzőkönyvből a baleset bekövetkezési mechanizmusára nem lehetett megalapozott következtetéseket levonni. A munkabaleset kivizsgálásának hiányossága tehát nem zárta el az alperest annak lehetőségétől, hogy a perben bizonyítsa, hogy a baleset a felperes kizárólagos elháríthatatlan magatartása miatt következett be.

[20] A perben rendelkezésre álló okiratok valódiságát és azok tartalmát – eltekintve tanú1 írásbeli nyilatkozatától – a felek nem vitatták. Az elsőfokú bíróság az okirati bizonyítékok közül külön kiemelte a Munkavédelmi Szabályzatot, a Kockázatértékelést, a rendkívüli munkavédelmi oktatásról készült oktatási naplót, valamint a fővállalkozó biztonsági és egészségvédelmi tervét is.

[21] Az elsőfokú bíróság a perben tanúként hallgatta meg tanú10 brigádvezetőt, tanú12t, a fővállalkozó egyéb érdekelt2 művezetőjét, tanú1et a felperes munkatársát és a baleset egyedüli szemtanúját, tanú4t a vibrohengert vezető munkavállalót, és tanú9t, aki a fővállalkozó megbízásából a munkavédelmi oktatásokat tartotta. A tanúvallomásokkal összefüggésben általánosságban azt lehetett megállapítani, hogy azok következtetések és ellenmondásoktól mentesek voltak, a tanúk a releváns kérdésekben nem kerültek ellentmondásba sem önmagukkal sem más bizonyítékokkal, így alkalmasak voltak az ítéleti tényállás megalapozására.

[22] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint egyedül tanú1nek tulajdonított írásbeli nyilatkozat nem állt összhangban a többi bizonyítékkal, mely kétséget ébresztett a bíróságban a tanú igazmondása iránt. A baleset egyik közvetlen érintettjeként vallomása releváns volt ugyan, azonban semmi esetre sem szolgálhatott a tényállás megállapításának kizárólagos alapjául. Ennek oka azon következetesen érvényesülő bírói gyakorlat, mely szerint nem lehet perdöntő jelentőséget tulajdonítani olyan tanú vallomásának, aki a saját munkavégzését (felelősségét) minősítené a munkáltató elvárásába ütközőnek (Kúria Mfv.10276/2012/3.).

[23] Az elsőfokú bíróság tanú1 vallomását értékelte perdöntő jelentőségűnek, mivel ő volt az egyetlen olyan tanú, aki jelen volt a balesetnél, de a baleset semmilyen módon nem érintette a felelősségét. A tanú három esetben nyilatkozott megfelelően ellenőrzött, bizonyosan befolyásmentes környezetben (a helyszínre kikerülő rendőröknek, a nyomozati eljárásban és a bíróság előtt). Valamennyi nyilatkozata egybehangzó, következetes és a jogvita releváns részei tekintetében ellentmondásoktól mentes volt. E vallomásokkal állt szemben a felperes által okirati bizonyítékként csatolt, kétes körülmények között született írásbeli nyilatkozat. Az okirat kétségbe vont valódiságát a felperes írásszakértővel és az élettársa tanúvallomásával kívánta bizonyítani. Az elsőfokú bíróság az írásszakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványt elutasította, figyelemmel arra, hogy érdemben nem vitte volna előre a jogvita eldöntését. Hiszen még amennyiben azt is állapította volna meg az írásszakértő, hogy a nyilatkozat tanúltól származik, a bíróság akkor is a tanú a rendőrség és a bíróság előtt tett három egybehangzó, az igazmondási kötelezettségére történt kioktatást követően előadott vallomását fogadta volna el az ítéleti tényállás alapjául. Ugyanezen ok miatt nem volt alkalmas tanú tanúvallomásának megdöntésére a felperes élettársának, tanú3nak az előadása. A bíróság tanú1 nyilatkozatai közül is elsődlegesen a balesethez időben legközelebb eső rendőrség előtt tett tanúvallomását vette figyelembe.

[24] A munkabiztonság és munkavédelem területét érintő szakértelem hiányában a bíróság igazságügyi munkavédelmi szakértő kirendeléséről döntött. A szakértő megállapította, hogy a baleset kivizsgálása meglehetősen felszínes volt, ettől függetlenül a perben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeképp kellő mennyiségű információ állt rendelkezésre ahhoz, hogy vizsgálni lehessen a balesethez vezető folyamatokat és az érintettek felelősségét. A szakértő az utóbb korrigált és kiegészített szakvéleményében a munkáltató oldalán felmerülő hiányosságként két körülményt nevesített. Egyrészt azt, hogy a balesetkor nem volt jelen a munka irányításáért felelős személy, másrészt azt, hogy tanú4 megfelelő végzettség nélkül jogosulatlanul vezette a vibrohengert. Ugyanakkor rögzítette, hogy ez a körülmény nem jelentett egyet a nem biztonságos gépkezeléssel, hiszen a vibrohengert annak vezetője rendeltetésszerűen vezette. A szakértő mindkét mulasztás tekintetében – figyelemmel a baleset feltárt bekövetkezési mechanizmusára – azt állapította meg, hogy nem hatottak közre a baleset bekövetkezésében.

[25] Az, hogy a felperes felugrott a vibrohengerre tanú4 és tanú1, mint közvetlen tanúk perbeli és rendőrségi vallomása, valamint tanú10 és tanú12 közvetett tudomáson alapuló vallomásai alapján állapította meg a bíróság. Az elsőfokú bíróság kiemelte, hogy az eseményekhez időben legközelebb eső bizonyíték a helyszínre érkező rendőrök által felvett rendőri jelentés. A jelentés – erre irányuló indítvány hiányában – okirati bizonyítékként ugyan nem állt rendelkezésre, azonban a felperes tanúkihallgatási jegyzőkönyve, a büntető eljárást megszüntető határozat alapján tartalmának releváns részei rekonstruálhatóak voltak. E szerint a felperes, valamint a balesetkor jelenlévő tanú4 és tanú1 közvetlenül a baleset után egybehangzóan úgy nyilatkoztak, hogy a felperes felugrott a vibrohengerre, majd onnét leesett, közülük egyedül a felperes változtatott e nyilatkozatán. tanú1 és tanú4 előadásának következetességét bizonyította a brigádvezető rendőrségi vallomása is, amelyből kiolvasható volt, hogy a két nevezett tanú neki is a fentiekkel egyezően mondta el a történeteket. Ezzel szemben a felperesi előadást egyetlen egy perbeli bizonyíték sem támasztotta alá, sőt a felperes még a helyszínre kikerülő rendőröknek saját korábbi nyilatkozatával is ellentmondásba keveredett. Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállás alapjául elfogadta, hogy a felperes felugrott a vibrohengerre, hogy lelocsolja tanú4t, aki ettől összerezzen, akaratán kívül hátramenetbe kapcsolta a vibrohengert, a felperes leesett és a lába így szorult a vibrohenger alá. Ezzel álltak összefüggésben tanú10 rendőrségi és perbeli tanúvallomásai, amelyben arról számolt be, hogy hozzá az az információ jutott el, hogy a vibrohenger valahogy hátramenetbe kapcsolt.

[26] Az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a munkáltató oldalán volt-e szabályszegés vagy mulasztás. A kockázatértékelés megtörténtét, valamint a szabályzatok létét és tartalmát a perben becsatolt okirati bizonyítékok igazolták, azok jogszabályoknak való megfelelését pedig a szakértői bizonyítás igazolta. A Munkavédelmi szabályzat 1.6. pontja kimondta, hogy az alperes területén tilos volt minden olyan magatartás, fegyelmezetlenség, játék, zavarás, amely a biztonságos munkavégzést akadályozza. A szabályzat, utasítás határozott, egyértelmű volt. Mindezek alapján azt lehetett megállapítani, hogy az alperes észlelte a felperes fegyelmezetlen magatartását és nyomban világossá tette, hogy az nem megengedett. Következésképpen a felperesnek pontosan tisztában kellett lennie azzal, hogy a munkahelyi játszadozás nem megengedett és veszélyes.

[27] Az általános munkavédelmi oktatás megtörténtét a brigádvezető, tanú12 és tanú9 is alátámasztotta. A 2019. július 4. napján történt rendkívüli munkavédelmi oktatás megtörténtének tényét több bizonyíték támasztotta alá, így az oktatási napló, melyen szerepelt a felperes aláírása. A tanúvallomások alapján és közülük is különösen a munkavédelmi megbízott vallomása alapján megállapította a bíróság, hogy az kifejezetten kitért a munkagépek megközelítésének szabályainak. Szintén a tanúvallomások alapján meg lehetett állapítani, hogy az oktatások személyes jelenléttel történtek szóban, így nem volt jelentősége annak, hogy a felperes írástudatlan. Amikor a felperes aláírta az oktatási naplót egyértelmű kellett, hogy legyen a számára, hogy az aláírásával az oktatáson való részvételét igazolta.

[28] Az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy a baleset kizárólag a felperes elháríthatatlan magatartása miatt következett-e be vagy abban a munkáltató oldalán tetten érhető kötelezettségszegés vagy mulasztás is szerepet játszott.

[29] A megállapított tényállás alapján kiemelandő, hogy tanú4 a felperes okozta ijedtség miatt akaratlanul kapcsolta hátra menetbe a vibrohengert. Mozdulatának eredője az egész okfolyamat elindítója, tehát a felperes volt. A hátramenetbe kapcsolás így jogi értelemben a felperesi magatartás körében, annak részeként értelmezendő, attól nem válik külön. A baleset közvetlen kiváltó oka tehát a felperesi magatartás volt.

[30] Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint önmagában az a tény, hogy tanú4 jogosulatlanul, de egyébként minden tekintetben biztonságosan vezette a vibrohengert, a mindennapi élettapasztalat alapján, nem tette valószínűbbé az olyan baleset bekövetkezését, hogy egy másik munkavállaló váratlanul felugrik azért, hogy a gépkezelő hideg vízzel lelocsolja, majd leesik. A jogosulatlan gépkezelés tehát nem tekinthető jogilag releváns, adekvát oknak.

[31] Az alperes oldalán másik beazonosított hiányosság az volt, hogy a baleset bekövetkezésekor nem volt jelen a munka irányítására kijelölt személy. A munkáltató ellenőrzési kötelezettségét az Mvt. általános jelleggel előírja, ugyanakkor nem várható el, hogy a munkáltató valamennyi munkavállalóját - kioktatás mellett - munkavégzés teljes időtartama alatt ellenőrizze, ezért az adott időpontban történt ellenőrzés hiánya nem szükségszerűen zárja ki a baleset elháríthatatlanságának megállapítását (Kúria Mfv.VIII.10.166/2022/4.). Az ellenőrzési kötelezettség tehát nem jelent állandó felügyeletet. Kétségtelen, hogy a brigádvezető hosszabb ideje volt távol az adott munkaterülettől, azonban nem hagyható figyelmen kívül az a körülmény, hogy a baleset egy gyors, váratlan, a munkavégzéshez semmilyen módon sem kapcsolódó, és egy korábban már kifejezetten tilalmazott magatartás eredményeként következett be. A munkáltató mulasztását tehát e felperesi magatartás tükrében kellett megítélni. A bíróság ezzel összefüggésben utalt a Kúria azon precedensképes határozatára, mely szerint a munkavégzés során tanúsított munkavállalói figyelmeztetés jellemzően elvezethet a mentesüléshez (Kúria Mfv.10.045/2019/7). Ugyanerre a megállapításra jutott a Kúria a munkavállaló rossz mozdulata kapcsán (Mfv.10.220/2019/5.) Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a perbeli baleset oka az volt,

hogy a felperes felugrott a mozgásban lévő vibrohengerre, amely szándékos, a munkavégzéshez nem kapcsolódó magatartás volt, amellyel megsértette a munkavédelmi gépek megközelítésére vonatkozó, illetve a munkahelyi fegyelmezetlenséget tilalmazó általános szabályokat. Emellett a munkáltató kifejezetten utasította is a munkavállalókat – köztük a felperest is – hogy ne locsolgassák egymást a kollégájával és ne játszadozzanak. Az ügy ezen egyedi körülményei és azon tényre tekintettel, hogy a felperesi szabályszegés és a baleset bekövetkezése között rendkívül rövid idő telt el, a bíróság a szakértővel egyetértésben arra a megállapításra jutott, hogy a felperes e szabályszegő, fegyelmezetlen magatartását annak indokolatlan és teljességgel váratlan jellege folytán még megfelelő és kellően gondos eljárás mellett sem kellett a munkáltatónak előre látnia, arra a munkáltatónak ráhatása, befolyása nem volt, emiatt lehetősége sem lett volna arra, hogy ezen szándékolt magatartást valamilyen módon megelőzze. Lényeges, hogy a felperesi szabályszegés jellege folytán nem olyan volt tehát, mint amit a munkáltatói ellenőrzés, illetőleg jelenlét ki tudott volna szűrni, vagy meg tudott volna akadályozni. Nem egy rossz gyakorlatról volt szó ugyanis, hanem egy gyors és váratlan szabályszegésről.

[32] A baleset egyedüli oka a felperes elháríthatatlan magatartása volt. A felperes magatartása a mindennapi élettapasztalattal is ellentétes volt. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság utalt azon precedensképes kúriai döntésre, amelyben érvként jelenik meg, hogy a munkavállaló figyelmetlenségének szándékos, vagy gondatlan, szabályszegő magatartásának megakadályozására a munkáltatónak törvényes lehetősége nincs, a munkavállalók biztonságos elvégzéséhez szükséges ismeretek elsajátítása és azok munkavégzés során történő alkalmazása esetén (Kúria Mfv.I.10.220/2019/5.).

[33] Tekintettel arra, hogy a baleset kizárólagos okát jelentő tudatosan fegyelmezetlen munkavállalói magatartás az alperes részéről – annak kiszámíthatatlan és váratlan jellege folytán – megakadályozhatatlan volt, ezért az alperes eredményesen kimentette a felelősség alól és a bíróság a keresetet elutasította.

Fellebbezés

[34] Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság utasítást kérte új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára, továbbá az alperes kötelezését perköltség megfizetésére.

[35] Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem tisztázta teljeskörűen a baleseti mechanizmus körében fennállott ellentmondást, ezáltal kétséget kizáróan nem állapította meg a tényállást, ezzel pedig megsértette a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. §-át.

[36] Előadta, hogy tanú4 tanúvallomását elfogultnak tartja, mivel saját magát vádolta volna meg bűncselekmény elkövetésével. tanú1 pedig a baleset bekövetkezését pontosan nem látta. A tanú vallomása szerint azt látta, hogy a felperesnél volt egy flakon víz és elindult a henger irányába. tanú4t a felperes nyakon öntötte vízzel, arra lett figyelmes, hogy valamelyik ordibál, odaszaladt és a felperes lábán egy henger állt. A tanú előadta, hogy a nyakon öntés és a kiabálás, ordibálás között kb. egy perc volt. A tanúnak tehát csak arról volt közvetlen tudomása, hogy a baleset bekövetkezése előtt a felperes vízzel öntötte le tanú4t, de nem erősítette meg a baleseti mechanizmust, hogy az úthengerre való felugrás után következett volna be a baleset. tanú1 tanúvallomását pedig kétségbe vonja a saját kezűleg írt nyilatkozata. Akként nyilatkozott, hogy ő csak aláírta a papírt, de azt nem ő, hanem a felperes gyereke írta.

Ezt a körülmény azonban tanú3 tanúvallomása cáfolta. A felperes az ellentmondás feloldása érdekében indítványozta az igazságügyi írásszakértő kirendelését. Álláspontja szerint az igazságügyi írásszakértő alapján tisztázható a tanú szavahihetősége. tanú1 akként nyilatkozott, hogy a papírt „ő csak aláírta”, de nem ő írta. Mindezt a tanú a hamis tanúzás törvényi következményeire való figyelmeztetés után tette, azaz amennyiben ezt valótlanul állította, az egész tanúvallomása más megítélés alá eshet.

[37] Amennyiben a másodfokú bíróság nem adna helyt a hatályon kívül helyezés iránti kérelemnek, abban az esetben is jogszabálysértő az elsőfokú bíróság álláspontja.

[38] Bizonyított tény a jelen eljárásban, hogy tanú4 képzettség és engedély hiányában nem vezethette volna a balesetet előidéző vibrohengert. Hivatkozott a Kúria EH2019.07.M.13. számon közzétett döntésére, mely szerint a munkavállaló kizárólagos és elháríthatatlan magatartása a baleset bekövetkezésénél nem állapítható meg, ha a munkáltató nem tett eleget az egészséges és biztonságos munkavégzés biztosítására vonatkozó jogszabályi előírásoknak. Figyelemmel arra, hogy tanú4 képzettség és utasítás nélkül vezette az úthengert, így ez a körülmény önmagában kizárja a felperesi magatartás kizárólagosságát.

[39] Bizonyított tény az is, hogy a vibrohenger használatára az alperes alkalmazottai nem voltak kioktatva, melyet a tanúvallomások is alátámasztják. Ezzel a munkáltató megsértette az Mvtv. 50 §-át, 54. §-át és 55. §-át. A fenti jogszabálysértés szintén kizárja a felperesi magatartás kizárólagos elháríthatatlan voltát, alapozva a Kúria EH2019.07.M.13. számú határozatára.

[40] A baleset idején nem volt helyszínen a brigádvezető, azaz a munkafolyamat irányítója, mellyel a munkáltató megsértette az Mvtv. 51.§ (4) bekezdését. A fenti jogszabálysértés szintén kizárja a felperesi magatartás kizárólagos és elháríthatatlan voltát.

[41] A felperes hivatkozott a Pécsi Ítéltábla 1.Mf.30.001/2024/5. számú ítéletében foglaltakra is. Megjelölte a Kúria Mfv.IV.10.118/2023/8. számú határozatában foglaltakat is, miszerint mivel a munkáltató az Mvt. 54. § (7) bekezdés b) pontjában írt ellenőrzési kötelezettségét nem megfelelően teljesítette, a kártérítési felelősség alól a munkavállaló bizonyított vétkes közrehatása ellenére sem mentesülhet. A döntés elvi tartalma szerint, ha a munkáltató az ellenőrzési kötelezettségét elmulasztja, a kártérítési felelősség alól a munkavállaló vétkes közrehatása esetén sem mentesülhet.

[42] Az a körülmény, hogy a délutános műszak alatt a munkáltató vezetőjének egyike sem tartózkodott az üzem területén, az ellenőrzési kötelezettség teljesítését eleve kizárta, így az alperes eredményesen nem hivatkozhat arra, hogy a vele munkaviszonyban álló munkavállalók felé fennálló munkavédelmi kötelezettségének maradéktalanul eleget tett. Mivel a munkáltató az Mvt. 57.§ (7) bekezdés b) pontjában előírt ellenőrzési kötelezettségét nem megfelelően teljesítette, a kártérítési felelősség alól a munkavállaló bizonyított vétkes közrehatása mellett sem mentesülhet.

Fellebbezési ellenkérelem

[43] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes kötelezését másodfokú perköltség megfizetésére.

[44] Az alperes megítélése szerint a felperes fellebbezése megalapozatlan, az elsőfokú bíróság a széleskörű bizonyítási eljárást követően az eljárási szabályoknak megfelelően folytatta le, ítéletében a bizonyítékokból helyes következtetéseket vont le, ennek

eredményeként az ítélet indokolása logikailag zárt, anyagi jogszabályban nem ütközik, az megalapozott, annak sem részben, sem egészben történő hatályon kívül helyezése nem indokolt.

[45] tanú4 elfogultságával kapcsolatban előadta, hogy az elsőfokú ítélet indokolásában részletesen megindokolta a bíróság, hogy a következetes bírói gyakorlattal összhangban, miért nem szolgálhattak a tanú által elmondottak a tényállás megállapításának kizárólagos alapjául. Emellett azt is kiemelte az ítélet, hogy a tanú által a bíróságon elmondottak koherensek voltak, a cselekmény bekövetkezéséhez legkorábbi időpontban külső befolyásolástól mentesen tették. A bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a tanú által elmondottak valóságtartalmához nem fér kétség.

[46] tanú1 tanúvallomásával kapcsolatban szintén rendelkezésre álltak olyan peradatok, amelyek támaszul szolgálhattak az elsőfokú bíróság számára ahhoz, hogy a tanú szavahihetőségét illetően megalapozott következtetésre jusson. Az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének eleget tett, amikor értékelte a tanú1 tanútól származónak tekintett nyilatkozatot is. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékok együttes értékeléséből helytállóan állapította meg a tényállást, tanú1 által megtett tanúvallomásának egymással, valamint tanú4 által elmondottakkal történő összevetéséből megalapozott következtetésre jutott a baleseti mechanizmus tekintetében. A bíróság által megállapított tényállást szakértő1 kirendelt igazságügyi szakértő véleménye is alátámasztotta. Megítélése szerint egy esetleges írásszakértő sem képes megdönteni a két közokiratba foglalt tanú1 tanú vallomását, a tanúnak egy magánokirat formában tett nyilatkozatával szemben, melynek keletkezési körülményeit illetően egymással ellentétes vallomást tett a felperes és a tanú.

[47] Az a körülmény, hogy közvetlen munkahelyi vezető a helyszínen nem tartózkodott, nem állt a felperest ért balesettel ok-okozati összefüggésben, mert a baleset akkor is bekövetkezett volna, ha a munkahelyi vezető a helyszínen van, így ez a tény nem bír relevanciával.

[48] A munkavédelmi oktatással kapcsolatban kiemelte, hogy az megfelelő volt, melyet a szakértő is alátámasztott. Annak ellenére, hogy a felperes analfabéta, pontosan tisztában kellett lennie azzal, hogy a munkahelyi játszadozás nem megengedett és veszélyes.

[49] Az a körülmény, hogy tanú4 jogosulatlanul vezette a vibrohengert, nem jelentett egyet a nem biztonságos gépkezeléssel, tekintettel arra, hogy a vibrohengert, annak vezetője rendeltetésszerűen kezelte. Továbbá ez a körülmény a baleset bekövetkeztében nem hatott közre.

[50] A felperes által kifejtett magatartás következménye egy gépkezelői engedéllyel rendelkező személy esetében is vélhetően ugyanez lett volna, tekintettel arra, hogy még gépkezelői jogosultsággal sem kell arra számítani a kezelőnek, hogy hátulról valaki felmászik egy mozgásban lévő munkagépre és nyakon önti hidegvízzel. Helyesen minősítette tehát a Törvényszék jogilag nem releváns, adekvát oknak a gépkezelői jogosultság hiányát az elháríthatatlanság körében.

[51] A felperes azon hivatkozása, hogy nem kaptak megfelelő oktatást a munkavállalók, iratellenes, mivel a bizonyítási eljárás során meghallgatott tanúk és a munkavédelmi megbízott is úgy nyilatkoztak, hogy kifejezetten kitért az oktatás a munkagépek megközelítésének a szabályaira.

[52] Az alperes teljeskörűen egyetértett a Fővárosi Törvényszék azon álláspontjával, melyet hasonló esetekben a bírói gyakorlat is követ és amely szerint a munkavégzés során tanúsított munkavállalói figyelmetlenség jellemzően elvezethet a mentesüléshez a munkáltatói oldalon. Különösen akkor, ha a munkavállaló magatartása szándékos volt, nem a munkavégzéshez kapcsolódott, emellett sértette mind a munkavédelmi gépek

megközelítésére vonatkozó, mint pedig a munkahelyi fegyelmezetlenséget tilalmazó általános szabályokat. A felperes szembement továbbá azon egyéniesített munkáltatói utasítással is, amely a munkaterületen történő játszadozással történő felhagyásra szólította fel. A felperesi szabályszegés jellege nem olyan volt, mint amit a munkáltatói ellenőrzés, illetőleg jelenlét ki tudott volna szűrni vagy meg tudott volna akadályozni. Ebből kifolyólag a felperes e szabályszegő, fegyelmezetlen magatartását, annak indokolatlan és teljességgel váratlan jellege folytán még megfelelő és kellően gondos eljárás mellett sem kellett a munkáltatónak előre látnia, arra a munkáltatónak ráhatása, befolyása nem volt, lehetősége sem lett volna arra, hogy ezen szándékolt magatartást valamilyen módon megelőzze.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indokai

[53] A felperes fellebbezése megalapozatlan.

[54] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen tárta fel, a döntését a peradatok okszerű mérlegelésével hozta meg, mellyel a másodfokú bíróság is egyetértett, ezért az elsőfokú ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény, a továbbiakban Pp. 383.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 386.§ (4) bekezdése alapján helyes indokai alapján hagyta helyben.

[55] A Pp. 370.§ (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét a – (2) – (4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371.§ (1) bekezdés a) – d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak.

[56] A másodfokú bíróság a fellebbezés kapcsán az alábbiakra mutat rá.

[57] Az Mt. 166.§ (1) bekezdése szerint a munkáltató köteles megtéríteni a munkavállalónak a munkaviszonnyal összefüggésben okozott kárt.

A (2) bekezdés b) pontja értelmében mentesül a munkáltató a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta.

[58] A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le, több tanút meghallgatott, szakértőt rendelt ki és beszerezte a balesettel összefüggésben a rendőrségi nyomozás során keletkezett tanúvallomásokot is.

[59] A felperes elsődlegesen arra hivatkozott, hogy tanú4 tanúvallomása elfogult volt, figyelemmel arra, hogy amennyiben a felperesi tényelőadást erősítette meg, saját magát vádolta volna bűncselekmény elkövetésével.

[60] A felperes azonban ezen előadását bizonyítékkal nem támasztotta alá. Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, miszerint a vibrohengert vezető tanú4nak mind a rendőrségen, mind a bíróságon tett vallomása következetes és ellentmondásoktól mentes volt. Az elsőfokú ítélet részletesen megindokolta, hogy a következetes bírói gyakorlattal összhangban miért nem szolgálhattak a tanú által elmondottak a tényállás megállapításának kizárólagos alapjául. Azt is kiemelte az ítélet, hogy a bíróságon elmondottak összhangban álltak a cselekmény bekövetkezéséhez legkorábbi időpontban külső befolyástól mentes, rendőrségi nyomozás során keletkezett vallomásában rögzítettekkel és a bizonyítási eljárás keretében meghallgatott más tanúk által elmondottakkal is. A fentiek alapján a felperes ezen fellebbezési hivatkozása megalapozatlan.

[61] A felperes hivatkozott arra, hogy tanú1 tanú a baleset bekövetkezését pontosan nem látta és e körben idézte a tanú által előadottakat. A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a tanú kifejezetten a következőket nyilatkozta: „....Róbertnél láttam egy flakon vizet és azt láttam, hogy elindult a henger irányába és azt láttam, hogy tanú4t ő nyakon öntötte vízzel majd csak arra lettem figyelmes, hogy valamelyik ordibál és arra szaladtam oda, hogy a felperes lábán a henger áll.”.

[62] A tanú vallomása alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperesnél volt egy flakon víz, amellyel nyakon öntötte tanú4t. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a tanúnak ez az előadása éppen elegendő ahhoz, hogy megállapítható legyen, hogy a felperes súlyos munkajogi szabálysértést követett el annak ellenére, hogy nem sokkal az előtt a közvetlen felettese figyelmeztette arra, hogy ne locsolják egymást. Az elsőfokú bíróság helytállóan ítélte meg, hogy tanú1 volt az egyetlen olyan tanú, aki jelen volt a baleset bekövetkezésekor és az ő felelősségét a baleset semmilyen módon nem érintette. A tanú három esetben nyilatkozott, megfelelően ellenőrzött, befolyásmentes környezetben (a helyszínre kiérkező rendőröknek, a nyomozati eljárásban és a bíróság előtt). Valamennyi nyilatkozata egybehangzó következetes és a jogvita releváns részei tekintetében ellentmondásoktól mentes volt.

[63] A felperes hivatkozott az általa csatolt nyilatkozatra, amelyet tanú1 állítása szerint saját maga írt és aláírt. A tanú nem tette vitássá, hogy az iraton az ő adatai szerepelnek. Kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy emlékszik valamilyen ilyen nyilatkozatra, de azt nem ő, hanem a felperes írta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a nyilatkozat nem rontja le tanú1 tanúnak a rendőröknek a nyomozati eljárásban és a bíróság előtt tett vallomását. Ezt a körülményt az sem befolyásolja, ha a bíróság esetlegesen kirendelt volna egy írásszakértőt. Az elsőfokú bíróság helytállóan utasította el a felperes írásszakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát, figyelemmel arra, hogy a tényállást a tanúk vallomása és az okiratok alátámasztották. Az a körülmény, hogy esetlegesen a felperes írta volna a nyilatkozatot, tanúk vallomására nem lett volna kihatással. A felperesnek kellett volna bizonyítania, hogy az általa becsatolt iratot ténylegesen a tanú írta és ő írta alá, mely eredménytelen volt. Ezt a körülményt kizárólag a felperes és az élettársa, tanú3 állította. Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében helytállóan hivatkozott arra, hogy egy esetleges írásszakértő sem képes megdönteni a két közokiratba foglalt tanvallomást egy magánokirati formában tett nyilatkozattal szemben, amelynek keletkezési körülményeit illetően egymással ellentétes vallomást tett a felperes és a tanú. Figyelemmel arra, hogy a felperes az előadását nem tudta bizonyítani, így megalapozatlan az írásszakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványa.

[64] Hivatkozott arra a felperes, hogy tanú4 képzettség és engedély hiányában nem vezethette volna a balesetet előidéző vibrohengert. E körben felhívta a Kúria EH2019.07.M.13. számú ítéletét. A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú álláspontjával, miszerint a jogosulatlan gépkezelés nem volt a baleset jogilag releváns, adekvát oka. Valójában az a tény, hogy tanú4 jogosulatlanul vezette a vibrohengert, a mindennapi élettapasztalat alapján nem tette valószínűbbé az olyan baleset bekövetkezését, hogy egy másik munkavállaló felugrik azért, hogy a gépkezelőt hideg vízzel lelocsolja, majd leesik. A felperes által kifejtett magatartás következménye egy gépkezelői engedéllyel rendelkező személy esetében is vélhetően ugyanez lett volna. Még a gépkezelő jogosultsággal rendelkezőnek sem kell számítania arra, hogy hátulról valaki felmászik egy mozgásban lévő munkagépre és nyakon önti hideg vízzel.

[65] A felperes hivatkozott arra, hogy az alperes alkalmazottai a vibrohenger használatára nem lettek kioktatva. Az elsőfokú bíróság azonban a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján és a becsatolt okiratokat értékelve, helytállóan jutott arra a következtetésre,

hogy a munkáltató kioktatta a munkavállalókat a munkavédelemi szabályokra. A perben becsatolásra került a munkavédelemi szabályzat, kockázatértékelés, valamint a rendkívüli munkavédelemi oktatásról készült oktatási napló, továbbá a fővállalkozó biztonsági és egészségvédelmi terve is. Ezenkívül a perben meghallgatott tanúk is előadták, hogy a munkavédelemi oktatások ténylegesen megtörténtek. Az a körülmény, hogy a felperes analfabéta volt, nem jelenti, hogy nem történtek meg az oktatások, mivel az oktatás jelenléti ívet aláírta. A többi tanú egybehangzóan úgy nyilatkozott, hogy a munkavédelemi oktatás megtörtént. A felperesnek tehát tisztában kellett lennie azzal – kiváltképp azért is, mert tanú10 megelőzően figyelmeztette – hogy a munkahelyen a játszadozás megengedhetetlen és veszélyes.

[66] A felperes további hivatkozása az volt, hogy a baleset helyszínén nem volt jelen a brigádvezető, aki a munkafolyamat irányítója. Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy az Mvt. általános szabályként előírja a munkáltató ellenőrzési kötelezettségét, az nem jelent állandó felügyeletet és nem várható el, hogy valamennyi munkavállalóját kioktatások mellett a munkavégzés teljes időtartama alatt ellenőrizze. Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy a baleset egy gyors, váratlan, munkavégzéshez semmilyen módon nem kapcsolódó és egy korábban már kifejezetten tilalmazott magatartás eredményeként következett be. Az irányadó bírói gyakorlat szerint is a munkavégzés során tanúsított munkavállalói figyelmetlenség jellemzően elvezethet a mentesüléshez a munkáltatói oldalon, különösen akkor, ha a munkavállaló magatartása szándékos volt, nem a munkavégzéshez kapcsolódott. Emellett sértette mind a munkavédelemi gépek megközelítésére vonatkozó, mind pedig a munkahelyi fegyelmezetlenséget tilalmazó általános szabályokat. A szakértői vélemény is arra a következtetésre jutott, hogy a felperesi szabályszegés jellege folytán nem volt olyan, mint amit a munkáltatói ellenőrzés, illetőleg a jelenlét ki tudott volna szűrni, vagy meg tudott volna akadályozni. Nem egy rossz mozdulatról volt szó ugyanis, hanem egy gyors és váratlan szabályszegésről. Ebből kifolyólag a felperes e szabályszegő, fegyelmezetlen magatartását annak indokolatlan és teljességgel váratlan jellege folytán még a megfelelő és kellően gondos eljárás mellett sem kellett a munkáltatónak előre látnia, arra a munkáltatónak ráhatása, befolyása nem volt, emiatt lehetősége sem lett volna, hogy ezen szándékolt magatartást valamilyen módon megelőzze. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felperes magatartása olyan kirívóan súlyos és szándékos volt, hogy nem hivatkozhat arra, miszerint a munkáltató kijelölt vezetője nem volt jelen a helyszínen a baleset bekövetkezésekor. Amennyiben jelen lett volna a vezető, abban az esetben sem tudta volna megakadályozni a felperes magatartását. Ennek következtében az ellenőrzési kötelezettség elmulasztására sem hivatkozhat. Az általa megjelölt bírói gyakorlat kifejezetten a munkavállalók által folytatott rossz gyakorlat ellenőrzési kötelezettségének elmulasztására vonatkozik. A jelen esetben azonban nem a munkavállalók rossz gyakorlata valósult meg, hanem egyetlen gyors, váratlan mozdulat, ennek következtében az ellenőrzési kötelezettség elmulasztására sem hivatkozhat megalapozottan a felperes.

Záró rész

[67] A másodfokú bíróság a pereszes felperest a Pp. 83.§ (1) bekezdése alapján kötelezte másodfokú perköltség megfizetésére, amelynek összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2.§ (1) bekezdése alapján határozott meg.

[68] A felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult, így a perben felmerült illetéket a Pp. 102. §-a alapján és 525. §-a alapján az állam viseli.

[69] A másodfokú bíróság a fellebbezést a Pp. 376.§-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[70] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Pp.365. §-a zárja ki.

Budapest, 2024. november 7.

dr. Vajas Sándor s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovács Edit s.k.
előadó bíró

dr. Kulisity Mária s.k
bíró